



Klima- og miljødepartementet v/ Vidar Helgesen

Oslo, 1. september 2017

Kjære klima- og miljøminister Vidar Helgesen,

Etter at WWF Verdens naturfond, Naturvernforbundet og Sabima tidligere denne uken lanserte [en rapport som evaluerer regjeringens naturpolitiske beslutninger](#) har departementet lagt ut en artikkel som beskylder oss for å presentere et feilaktig bilde av miljøpolitikken som føres. [Sammen med saken er det lagt ut en liste over positive beslutninger for naturen.](#) Vi synes det er bra at regjeringen ønsker å vise fram sitt arbeid for naturen, og håper dere vil fortsette med det i tiden som kommer. Men listen som presenteres rokker dessverre ikke ved den overordnede negative utviklingen for norsk natur som har skjedd gjennom beslutninger på tvers av alle departementer de siste årene.

Vi vil gjerne understreke at rapporten fra WWF Verdens naturfond, Sabima og Naturvernforbundet tar for seg både positive tiltak og negative konsekvenser av regjeringens beslutninger i naturpolitikken. Konklusjonen er at det til tross for positive beslutninger i enkeltsaker har foregått en systematisk nedbygging av norsk natur under den sittende regjeringen, som en følge av strukturelle naturpolitiske grep.

Klima- og miljødepartementets liste endrer ikke denne konklusjonen. De fleste sakene som omtales har vi allerede inkludert i vår rapport, og vi har gitt regjeringen ros for disse. Dette gjelder også de tilfeller hvor vedtakene er resultatet av prosesser som ble igangsatt i tidligere regjeringsperioder (som nasjonalparkene Raet og Jomfruland, de prioriterte artene og den utvalgte naturtypen).

En rekke andre saker, som for eksempel økte midler til frivillig skogvern, har i stor grad vært resultatet av forhandlinger med Venstre og KrF, etter at regjeringens opprinnelige forslag har vært å kutte i midlene. Men også økte midler til skogvernet er med i oversikten over positive saker i vår rapport. I tillegg listes opp en del internasjonale tiltak, som ikke var tema for vår rapport, samt et punkt som er feil: at det skal være innmeldt en rekke verneområder til Emerald Network – en prosess som er stanset. Imidlertid kan vi erkjenne at vi kunne ha nevnt flere av de positive vedtakene regjeringen har gjort for å stanse nedbygging.

Viktigere enn antallet positive eller negative saker som trekkes frem er imidlertid regjeringens helhetlige tilnærming til norsk naturpolitikk. Regjeringens skryteliste består først og fremst av enkeltsaker, mens formålet med vår rapport har vært å skape en debatt om de grunnleggende strukturene som i dag styrer naturpolitiske beslutninger. Regjeringen har svekket lovverk som var laget for å beskytte natur mot skadelige inngrep, svekket forvaltningen som skulle følge opp



for a living planet®



Naturvernforbundet
100 år 

lovverket, og sett bort fra faglige råd i saker med store konsekvenser for norsk natur. Flere av de største negative endringene fra naturen har kommet som følge av en svekkelse av Klima- og miljødepartementet, en systematisk nedprioritering av hensynet til natur i plansaker etter at Planavdelingen ble overført til Kommunal- og moderniseringsdepartementet, svekket virkemidler som innsigelsesinstituttet og beskyttelse av inngrepsfri natur, og redusert vektlegging av miljøfaglige råd i store utbyggingsprosjekter, innen samferdsel, industri og energiproduksjon. Regjeringen har for eksempel [satt rekord](#) i å overkjøre miljøfaglige råd i petroleumssaker. Konkrete instruksjoner om å nedprioritere eller svekke viktige miljøhensyn i vind- og vannkraftsaker samtidig som regjeringen åpenlyst skryter av svekkelsene av miljøregelverk under overskriften «forenklinger», underbygger bildet av en bevisst og villet politisk endring hvor naturen blir taperen.

Vi vil også understreke at vi ikke har med alle negative eksempler i vår liste. Et viktig negativt punkt som ikke kom med er at ansvaret for utredningsinstruksen er flyttet fra Klima- og miljødepartementet til Finansdepartementet, samtidig som den er endret radikalt ved at den nå skal legge vekt på samfunnsøkonomiske analyser heller enn på natur- og miljøkonsekvenser. Dette er nok et eksempel på at hensynet til naturen systematisk nedprioriteres gjennom denne regjeringens beslutninger.

Vi ber klima- og miljøministeren ta ansvar for å bygge opp, fremfor å bygge ned norsk naturforvaltning, og gå inn for en kursendring i neste regjeringsperiode. Hensynet til natur og klima må stå mye sterkere i alle departementer dersom vi skal overlate naturen til våre barn i minst like god stand som da vi overtok den fra våre forfedre. Regjeringen har i innværende periode ikke klart å følge opp Sundvollen-erklæringen om å bygge sin politikk på forvalteransvaret og føre-var-prinsippet.

Vi anbefaler følgende tiltak for som en begynnelse for å snu den negative utviklingen:

- Sett miljøfaglige råd først. Statlige direktorater og etater som Miljødirektoratet, Havforskningsinstituttet og Polarinstituttet samler det fremste av vår nasjons miljøfaglige kunnskap. Deres råd må tas til følge når regjeringen fatter beslutninger som berører sårbar natur.
- Gjenoppbygg og styrk miljøforvaltningen som sørger for langsiktig og helhetlig beskyttelse av naturen vår, blant annet ved å sikre at kommunene får mer kompetanse og kapasitet på miljø.
- Lev opp til våre internasjonale avtaler og mål ved å legge og gjennomføre ambisiøse planer for representativt arealvern og restaurering.
- Gi vern til våre mest sårbare arter og naturtyper. Ordningen med prioriterte arter og utvalgte naturtyper er viktige tiltak for å bremse tapet av natur. Regjeringen må følge opp Stortingets anbefaling om øke antallet prioriterte arter til ca. 400 i kommende periode.
- Stans unødvendig tap av natur ved å avvikle miljøskadelige subsidier som for eksempel tilskudd til bygging av skogsbilveier, og tilskudd til planting av gran gjennom ordningen «Skogplanting som klimatiltak».

Dette er første gangen vi har målt en regjering på hva den har oppnådd innen vedtak som omhandler norsk natur, men det blir ikke den siste. Vi i miljøorganisasjonene kommer til å følge



opp dette viktige arbeidet og agere som vaktbikkje også i årene framover, for å motvirke tap av norsk natur, til beste for naturmangfold og samfunn.

Vennlig hilsen

Nina Jensen
WWF Verdens naturfond

Christian Steel
Sabima

Silje Lundberg
Norges naturvernforbund